

Aan de raad van de gemeente
LEIDSCHELDAM-VOORBURG

Datum 27 maart 2007

Onderwerp Eigendom, exploitatie, beheer en onderhoud van sportparken

Categorie B

DIS Nummer 2007/10167

Portefeuillehouder De heer Rensen

Commissie maatschappelijke activiteiten

Behandeld door De heer Van der Gaag (070-3008372)

Samenvatting In deze raadsbrief behandelen wij twee onderwerpen. Ten eerste lichten wij toe waarom onze voorkeur uitgaat naar een beheervorm van een stichting per sportpark. Ten tweede geven wij weer welke ontwikkelingen hebben plaatsgevonden en wat de huidige stand van zaken ten aanzien van het beheer van buitensportaccommodaties is.

Inleiding

Bij de behandeling van de nota "Sportief Samen Werken; kaders sportbeleid" van april 2003 heeft uw raad ons college gevraagd een visie aan te bieden waarin een aantal alternatieven voor het beheer van de buitensportaccommodaties zijn uitgewerkt én bij de totstandkoming van de visie de verenigingen nadrukkelijk te betrekken. In februari 2004 hebben wij u deze visie aangeboden en daarbij aangegeven een voorkeur te hebben voor een lichte vorm van privatisering. In verschillende raadsbrieven daarna hebben wij de lichte vorm van privatisering voorgesteld als een door de gebruikers, per sportcomplex, op te richten stichting zonder winstoogmerk.

Over onze voorkeur is met uw raad discussie ontstaan, omdat u van mening was dat ons college onvoldoende tegemoet was gekomen aan de wens alternatieve beheervormen in kaart te brengen. In die discussie bleek verder dat verschillende raadsfracties niet overtuigd waren van de voordelen van privatisering boven alternatieve beheervormen. Over de voor- en nadelen van privatisering of andere beheermodellen is inhoudelijk echter nooit gesproken.

Terwijl de discussie liep, zijn door de verenigingen van een tweetal sportcomplexen ('t Loo en Duivesteijn), na overleg met ons college, stichtingen opgericht voor het beheer van genoemde parken. Met verenigingen op andere sportcomplexen zijn momenteel eveneens gesprekken gaande over het oprichten van een stichting die bepaalde beheer- en exploitatietaken van de gemeente overneemt.

De discussie met uw raad - in de commissie Maatschappelijke Activiteiten van oktober 2005 is voor het laatst over het beheer van sportcomplexen gesproken - is door de in aantocht zijnde raadsverkiezingen (in 2006) nooit afgerond.

De huidige ideeën van ons college omtrent het beheer van sportparken zijn niet het resultaat van een voorbedacht plan, maar van een proces van voortschrijdend inzicht waarin maatwerk en samenwerking steeds uitgangspunten zijn geweest. Hoewel uw raad vindt dat alternatieven voor het beheer van sportaccommodaties onderbelicht zijn gebleven, verzoeken wij uw raad kennis te nemen van de huidige stand van zaken en, **juist vanwege de stand van zaken**, de discussie af te ronden en in te stemmen met de ingeslagen beleidsrichting.

Als bijlage (zie bijlage 1) hebben wij toegevoegd een samenvatting van de discussie over het beheer buitensportaccommodaties met uw raad tot en met oktober 2005.

A. Voorkeur voor een stichting per sportpark

1. De beoogde beheervorm: een stichting per sportpark

In de vergadering van 22 juni 2004 heeft uw raad ons gestimuleerd de plannen voor wat betreft de herinrichting van de sportparken in samenwerking met de verenigingen uit te werken en te komen tot maatwerk. Tevens heeft uw raad ons verzocht daarbij alle creativiteit aan te wenden om te komen tot besparingen. Dit laatste heeft uw raad in de vergadering van 26 oktober 2004 nog eens benadrukt door te stellen dat bij de aanleg een maximale optimalisering (waaronder ook kwantumkorting) het uitgangspunt zou moeten zijn voor alle sportaccommodaties. Wij hebben deze aansporingen opgevat als een opdracht te zoeken naar de meest effectieve en efficiënte beheervorm voor de buitensportparken.

In de zoektocht naar mogelijkheden tot besparingen zijn we, in samenwerking met de verenigingen, uiteindelijk gekomen tot het oprichten van een stichting per sportpark. Door de verenigingen een stichting te laten oprichten kan een koppeling ontstaan tussen het beheer en exploitatie van sportparken en de herinrichting daarvan. Een stichting als beheervorm per sportpark kan zodanig (1) besparingen opleveren ten behoeve van de herinrichting van sportparken, (2) rechtdoen aan de door ons college gestelde uitgangspunten inzake het beheer en exploitatie van sportparken én (3) rekenen op instemming van de verenigingen die gebruik maken van de sportparken. Kortom: Een beheerstichting die na oprichting als gesprekspartner van de gemeente fungeert inzake het beheer, gebruik en exploitatie van de sportparken, kan leiden tot een win-win situatie voor alle partijen.

2. Beheerstichting: uitgangspunten en randvoorwaarden

De privatisering in de vorm van een door verenigingen op te richten beheerstichting betekent niet dat de gemeente de relatie met de sportverenigingen en/of sportaccommodaties volledig verbreekt. De gemeente blijft, binnen zijn algemene beleidsverantwoordelijkheid voor de sport, eindverantwoordelijk voor de kwaliteit en functionaliteit van de sportaccommodaties en het bevorderen van het algemene klimaat voor de sportbeoefening in de gemeente. Deze

verantwoordelijkheid wordt geborgd door de uitgangspunten en randvoorwaarden waaraan de afspraken met de beheerstichting moeten voldoen (zie kader).

Uitgangspunten en randvoorwaarden voor de overdracht van beheer- en exploitatietaken

1. De beheer- en exploitatievorm moet bijdragen aan de sportieve ontwikkelingsmogelijkheden van de vaste verenigingen/gebruikers én het streven de kwaliteit en het gebruik van de buitensportaccommodaties te optimaliseren;
2. Het algemene maatschappelijke gebruik van de sportvelden door bijv. scholen, organisaties, bedrijven en ongeorganiseerde sportbeoefenaars mag niet worden belemmerd;
3. De verenigingen moeten zoveel mogelijk per sportcomplex samen verantwoordelijkheid en zeggenschap kunnen dragen over de (multifunctionele) benutting en exploitatie van het sportcomplex binnen de door de gemeente aangegeven randvoorwaarden; de gemeente blijft als verhuurder verantwoordelijk voor het toezicht op de wijze waarop deze functie wordt uitgeoefend;
4. De gronden onder de velden en de gebouwen blijven strategisch eigendom van de gemeente;
5. Club- en kleedaccommodaties worden, indien nog niet geschied, overgedragen aan verenigingen. De gemeente is immers niet gericht op het in bezit hebben van onroerend goed, tenzij van strategisch belang.
6. Klein onderhoud¹ aan velden en infrastructuur wordt, voor zover nog niet geschied, overgedragen aan de verenigingen. Er bestaat immers de politieke wens om gebruikers van sportaccommodaties meer verantwoordelijkheid te geven bij het beheer van sportcomplexen.
7. Cultuurtechnisch onderhoud² aan velden en infrastructuur blijft een verantwoordelijkheid van de gemeente, teneinde de kwaliteit te waarborgen.

3. Een stichting per sportpark: de voordelen

In het model dat wij in samenwerking met de verenigingen en op basis van maatwerk hebben uitgewerkt, worden bepaalde beheer- en de exploitatietaken op het sportpark uitgevoerd door een stichting. De stichting zal eigenaar zijn van de opstallen en tevens hoofdhuurder van het sportcomplex. De stichting zal het sportcomplex, of delen daarvan, vervolgens per tijdseenheid beschikbaar stellen aan de gebruikers. Het "beschikbaar stellen" betreft een vorm van

¹ Klein onderhoud van velden en infrastructuur bestaat onder meer uit het herstellen van doelnetten, het speelklaar maken van voorzieningen, het aanbrengen van belijning, het terugleggen losgetrapte graszoden, het schoonmaken en schoonhouden van straatwerk, het (laten) vervangen van veldverlichtingslampen en het verzamelen en afvoeren van (zwerf)vuil.

² Cultuurtechnisch onderhoud van velden en infrastructuur bestaat onder meer uit het maaien, bemesten, grasvegen, prikrollen en diepverluchten, vertidrain-bewerking en diepverlichtingsschudfrezen, doorzaaien, zodebezanden, onderhoud drainage, verticuteren, rollen, onkruidziekte- en ongediertebestrijding, beregenen, bezoden, bladvegen, dressen en prikken op slechte gedeelten, wegwerken bespelingschade, het eenmaal per jaar uitzetten van belijning, het onderhouden van bossages en het bijwerken en maaien van de kanten, het herstellen van hekwerken, ballenvangers en doelen, het vervangen van veldverlichting en het herstellen van straatwerk.

dienstverlening waaronder valt het gebruik van kleedkamers, doucheruimte en spelmateriaal. Daarnaast zal de stichting het onderhoud aan opstallen, het klein onderhoud aan velden en infrastructuur en het toezicht e.d. verzorgen. Tot slot zal de stichting een complex- of sportparkmanager in dienst hebben, die de stichting/verenigingen ondersteunt bij het beleid en de organisatie van sportactiviteiten. Het uiteindelijke doel van deze gerichte 'professionalisering' is te komen tot een kwaliteitsverbetering in het aanbod en de organisatie van sportactiviteiten bij en door sportverenigingen.

Door het sportcomplex of delen daarvan 'beschikbaar te stellen' aan de gebruikers, biedt de stichting de gebruikers 'gelegenheid tot sportbeoefening'. Op 15 februari 2005 heeft de Staatssecretaris van Financiën een besluit (nr. CPP2004/2318M) gepubliceerd inzake de BTW heffing, waardoor bij "het geven van gelegenheid tot sportbeoefening en recreatieve activiteiten" niet langer sprake is van (vrijgestelde) verhuur van onroerend goed, maar van een dienst welke belast is met 6% BTW.

Als gevolg van dit besluit kan de gemeente de velden belast met BTW (optie belaste verhuur) verhuren aan de stichting. De gemeente kan vervolgens, als gevolg van de belaste verhuur, de BTW op de investering en het onderhoud van de kunstgrasvelden terugvorderen en behoeft geen BTW af te dragen op grond van de integratieheffing. Naast de financiële voordelen die dit oplevert met betrekking tot de nieuw aan te leggen velden kan ook nog met betrekking tot de reeds bestaande velden op sportpark 't Loo een (gedeeltelijke) terugvordering van BTW plaatsvinden. Overigens kan de stichting de op de huur drukkende BTW in aftrek brengen omdat het geven van gelegenheid tot sportbeoefening aan de gebruikers belast is met 6%.

Het model waarbij een stichting op een sportpark gelegenheid gaat geven tot sportbeoefening kan de gemeente dus forse besparingen opleveren. Niet alleen valt een belangrijk deel van de investeringen terug te halen via de fiscale constructie, ook de beheerlast van de gemeente kan voor een deel worden overgedragen aan de gebruikers zelf. Echter, ook de stichtingen kunnen meeprofiteren van het door ons voorgestelde model. Wanneer een te realiseren kleed- en doucheaccommodatie onderdeel uitmaakt van een stichting die gelegenheid geeft tot sport, kan de BTW over deze investering worden teruggevorderd door de stichting. De stichting kan op die wijze in één keer een groot bedrag reserveren voor toekomstig onderhoud en, te zijner tijd, vervanging van de club-, kleed- en doucheaccommodatie. Aangezien de gemeente geldt als financier van de te realiseren nieuwbouw, zullen wij met de desbetreffende gebruikers afspreken en er **zo goed als mogelijk** op toezien dat de terug te vorderen BTW ook daadwerkelijk voor toekomstig onderhoud en vervanging wordt bestemd en gebruikt.

Tot slot wordt de verenigingen, zoals besloten in het kader van de nota harmonisatie tarieven buitensport (2004/26385), via de stichting en onder bepaalde voorwaarden de mogelijkheid geboden om extra inkomsten te verwerven door middel van onderverhuur. Deze mogelijkheid bevordert het multifunctionele gebruik van de sportparken en geeft meerdere groepen/organisaties in onze gemeente de mogelijkheid te profiteren van onze sportparken. Sportpark Duivesteijn is daar een goed voorbeeld van gelet op de veelheid aan activiteiten die daar plaats (gaan) vinden, zoals: hockey, tennis, korfbal, honk- en softbal, bowls, kinder- en naschoolse-opvang en fitness.

4. Conclusie

Een beheerstichting per sportpark kan zowel de gemeente als de verenigingen grote voordelen opleveren, terwijl er nauwelijks nadelen te benoemen zijn. Bovendien kan de stichting een, deels door de gemeente gesubsidieerde, complexmanager in dienst nemen ten behoeve van het verhogen van de kwaliteit van het sportaanbod. De lijn die wij in 2004 hebben ingezet naar aanleiding van het rapport van Marktplan zien wij daarom ook als een lijn die wij willen voortzetten. In het collegeprogramma 2006-2010 (Hoofdstuk 1: inwoners) is een passage over het beheer van sportaccommodaties die ook in de lijn ligt van het voorgaande:

“Het aanbod en de kwaliteit van de sportvoorzieningen moet goed zijn, net als de toegankelijkheid. Dit betekent dat het beheer en onderhoud van de sportaccommodaties goed geregeld moet zijn. Om het beheer zorgvuldig vorm te geven, is maatwerk nodig. Per accommodatie wordt eerst gekeken wat de sportverenigingen zelf kunnen doen, afgezet tegen de verantwoordelijkheid van de gemeente. Privatiseren is één van de opties, op voorwaarde dat de toegankelijkheid van de voorziening blijvend kan worden gegarandeerd. Deze garantie wordt vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst tussen de gemeente en de exploitant. Hierin moeten ten minste afspraken worden vastgelegd over tarieven, openingstijden en dienstverlening aan doelgroepen. Als zo'n overeenkomst niet tot stand komt, blijft de accommodatie van de gemeente. De bestaande overeenkomsten worden in dit kader geëvalueerd”.

Tot slot blijkt de gemeente Leidschendam-Voorburg niet de enige die deze weg opgaat. Sommige van de buurgemeenten zijn ook bezig de beheerstichting als beheervorm voor sportparken te realiseren of denken er over na (zie bijlage 2).

B. Stand van zaken anno maart 2007

1. Gemaakte afspraken met verenigingen per sportcomplex

Gedurende de discussie met uw raad over de beheervormen is, onder druk van de wensen van verenigingen om over nieuwe of vernieuwde accommodaties te kunnen beschikken, de uitvoering van de herinrichting van de sportcomplexen in volle vaart voortgezet. De onverwachte samenwerking van Forum Sport en Tonedido in 2004 en de daaruitvolgende verhuizing van Tonedido naar sportpark 't Loo in 2005 is het startschot geweest voor een domino-effect in de uitvoering van herinrichtingsplannen in de buitensport. Bovendien zijn de plannen ten aanzien van de herstructurering van sportpark Duivesteijn, op verzoek van de verenigingen, ook sneller opgestart dan aanvankelijk in het uitvoeringsplan was voorzien.

In lijn met het voorgaande zijn wij bij de herinrichting van de sportparken steeds uitgegaan van het streven per complex een beheerstichting tot stand te brengen en hierover met de verenigingen in gesprek te gaan. De financiële voordelen die de oprichting van een stichting met zich brengen - voor clubs én gemeente - zijn daarin een belangrijke overweging geweest. Om de BTW te zijner tijd terug te kunnen vorderen en zodoende besparingen te kunnen realiseren én richting de verenigingen duidelijkheid te scheppen over de toekomstige eigendoms-, beheer- en exploitatiesituatie op de sportaccommodaties, dienden er vóór de start van de werkzaamheden hierover afspraken gemaakt te worden. Er dienen immers voldoende waarborgen te zijn voor een zorgvuldig beheer door de verenigingen. De verenigingen op hun beurt wilden duidelijkheid hebben over de verantwoordelijkheden en exploitatiemogelijkheden op de sportparken. Onze inzet en de besprekingen met de verenigingen hebben per complex maatwerkafspraken mogelijk gemaakt, ook binnen de algemeen ingezette beleidslijn ten aanzien van beheer en exploitatie.

2. Stand van zaken per complex

Momenteel zijn voor twee sportparken beheerstichtingen opgericht, namelijk voor sportpark 't Loo (o.a. Forum Sport en Tonedido) en voor sportpark Duivesteijn (o.a. Cartouche, SEV en Catch). De hoofdgebruikers van deze sportparken zijn de oprichters van deze stichtingen. De fysieke herinrichting van beide sportparken is nagenoeg afgerond. Ons college heeft met de beheerstichtingen van de sportparken 't Loo en Duivesteijn afspraken gemaakt over de overdracht van de opstallen en de wijze waarop wordt omgegaan met de verrekening van de BTW-terugvorderingen. Tevens hebben wij met de beide stichtingen afspraken gemaakt over het gebruik en de huur, die binnenkort tot afronding komen in de vorm van ondertekening van de huurovereenkomst.

In verband met de ter hand genomen ontwikkelingen op Westvliet, ten behoeve van onder andere Sparta en VCC wordt met beide verenigingen momenteel gesproken over de oprichting van een beheerstichting voor dat nieuwe deel van het sportpark. De stichting Paardenwei is daartoe reeds in oprichting.

Tevens hebben wij over de oprichting van een stichting eerste gesprekken gevoerd met de gebruikers van de sportparken De Meerhorst (omnivereniging Stompwijk '92) en de Kastelenring

(RKAVV en SEV). Aan de overige gebruikers van Westvliet (o.a. Wilhelmus, EHC en VEO) hebben wij medegedeeld dat wij binnenkort met hen in gesprek willen gaan over de oprichting van een beheerstichting. Dit laatste is mede afhankelijk van de verdere ontwikkelingen op Westvliet.

3. Conclusie

Ons college is er zeker van dat een beheervorm met een stichting per sportpark perspectief biedt op een efficiënt en effectief beheer van de sportparken. De voorgestelde variant betreft slechts een lichte vorm van privatisering, die bovendien die aan zowel de gemeente als de verenigingen voordelen biedt. Van vergaande of volledige privatisering is, gelet op de randvoorwaarden en uitgangspunten, zeker geen sprake. Ook sluit het beheer van sportparken door middel van een stichting ons inziens goed aan op de passage over het beheer van de sportaccommodaties zoals vermeld in het collegeprogramma 2006-2010. Door de mogelijkheid tot het opbouwen van een onderhoudsreserve, de ondersteuning van een door de gemeente tijdelijk gesubsidieerde complexmanager en de vrijheid om het sportcomplex op beperkte schaal door middel van sportieve activiteiten te exploiteren, wordt de verenigingen een goed perspectief geboden op een gezonde toekomst. Bovendien blijft de gemeentelijke organisatie verantwoordelijk voor het cultuurtechnisch en groot onderhoud aan de sportparken. Ons college zal afspraken maken over en er zo goed als mogelijk op toezien dat terug te vorderen BTW wordt gereserveerd voor onderhoud en vervanging in de toekomst en dat onderverhuur plaatsvindt onder de gemeentelijke verhuurvoorwaarden.

Voorstel

Wij stellen uw raad voor:

- kennis te nemen van onze voorkeur en de huidige stand van zaken ten aanzien van het beheer van de buitensportparken;
- in te stemmen met de beheervorm van een stichting per sportpark, en;
- ons college op te dragen de voorgestelde beheervorm, in samenwerking met de betrokken verenigingen en op basis van maatwerk, te verwezenlijken op alle sportparken.

burgemeester en wethouders van Leidschendam-Voorburg,

A. Thijssen
secretaris

mr.dr.s. B.J. Bruins
wnd. burgemeester

Bijlage 1: Discussie naar aanleiding van nota Sportief Samen Werken (2003)

1. De kadernota

In april 2003 heeft uw raad de nota "Sportief Samen Werken; kaders sportbeleid" (2003/4609) vastgesteld. Bij de behandeling van deze nota is ons college verzocht om in een sportvisie alle alternatieven voor het beheer van sportaccommodaties met elkaar te vergelijken, inclusief een financiële paragraaf. Door de Commissie Maatschappelijke Activiteiten (hierna commissie MA) werd destijds gedacht aan beheer door:

- de verenigingen zelf;
- een stichting zonder winstoogmerk, of;
- een commerciële organisatie.

Voorts heeft u ons verzocht de verenigingen, die in meerderheid opteerden voor een stichting zonder winstoogmerk, nadrukkelijk te betrekken. Het doel van uw raad was om uiteindelijk bij vaststelling van de sportvisie een keuze te maken uit de alternatieven ten aanzien van het beheer van sportaccommodaties.

2. Een vergelijking van alle alternatieven, inclusief financiële paragraaf

Naar aanleiding van uw verzoek hebben wij Marktplan adviesgroep in 2003 gevraagd alle alternatieven ten aanzien van het beheer van sportaccommodaties te onderzoeken, te vergelijken en daarover een advies (inclusief financiële paragraaf) uit te brengen. Marktplan kreeg opdracht rekening te houden met de gemeentelijke uitgangspunten en randvoorwaarden en de (beperkte) financiële middelen.

Marktplan heeft daarop 4 beheer- en exploitatiemodellen met elkaar vergeleken, namelijk:

1. Continuering van de bestaande situatie

Bij continuering van de bestaande situatie blijft het beheer en exploitatie van sportaccommodaties, met uitzondering van Forum Kwadraat en sporthal Essesteyn, ook in de toekomst de volledige verantwoordelijkheid van de gemeentelijke afdeling 'Accommodaties'.³ Dat betekent dat alle onderhouds- en gebruikswesties door de gemeente moeten worden opgelost en uitgevoerd. In die situatie is er sprake van een grote mate van afhankelijkheid van de verenigingen van de gemeente. Er is in die onderhoud- en beheersituatie dus geen sprake van een intern of extern verzelfstandigd sportbedrijf.

³ In 2002 is bij de totstandkoming van de nieuwe gemeente bewust gekozen voor integrale onderbrenging van het beheer over de sportaccommodaties (met uitzondering van Forum Kwadraat en Sporthal Essesteyn) bij de gemeentelijke afdeling 'Accommodaties'. Dat betekent dat is afgezien van de oprichting van een intern verzelfstandigd sportbedrijf, waartoe de voormalige gemeente Leidschendam in 1998 had besloten. Overigens was dit verzelfstandigd sportbedrijf pas vanaf 2001 en dus slechts kortstondig operationeel.

2. Interne verzelfstandiging

In dit model blijft het merendeel van de accommodaties in eigendom van de gemeente Leidschendam-Voorburg. Voor het beheer en de exploitatie wordt een verzelfstandigd organisatieonderdeel (bijvoorbeeld een sportbedrijf) geformeerd welke een (prestatie)contract met de gemeente afsluit. Hierbij doet zich wel de vraag voor of accommodaties (Forum Kwadraat en sporthal Essesteyn) die door private partijen beheerd worden weer onder het gemeentelijk beheer moeten gaan vallen.

3. Externe verzelfstandiging

Bij een externe verzelfstandiging wordt door de gemeente Leidschendam-Voorburg een publiekrechtelijke rechtspersoon opgericht (bijvoorbeeld een stichting of een vennootschap) welke het personeel van de sportaccommodaties in dienst neemt. Tussen de gemeente Leidschendam-Voorburg en de rechtspersoon worden vervolgens overeenkomsten afgesloten (exploitatie-, subsidie-, huurovereenkomst, etc.).

4. Privatisering door middel van uitbesteding van het beheer en exploitatie aan derden

Beheer en exploitatie door verenigingen of derden betreft een vorm van privatisering. Onder privatisering wordt namelijk verstaan: het overdragen van (bepaalde) eigendommen en/of traditionele overheidstaken aan een particuliere exploitant, zijnde een NV, BV, VOF, stichting of vereniging. "Beheer" betreft alle activiteiten die gericht zijn op het in goede staat houden van de accommodatie en "exploitatie" betreft alle activiteiten gericht op het behalen van een gewenst financieel rendement.

Conclusie Marktplan⁴

In het onderzoek van Marktplan zijn de vier beheermodellen getoetst en beoordeeld op o.a. de volgende toetsingscriteria: het eigendom van de accommodaties, de professionaliteit en de continuïteit van de organisatie, de mate waarin bedrijfsmatig en marktgericht gewerkt kan worden, de verwachtingen ten aanzien van het exploitatietekort, financiële risico's en de bestuurlijke en maatschappelijke invloed. Op basis van de onderzoeksresultaten concludeert Marktplan dat privatisering in de specifieke situatie in de Gemeente Leidschendam-Voorburg de meest optimale beheervorm is. Privatisering sluit allereerst goed aan bij het in het gemeentelijk beleidsplan geformuleerde uitgangspunt dat "de gemeente in principe niet gericht is op het in bezit hebben van onroerend goed, tenzij van strategisch belang". Daarnaast sluit privatisering goed aan op de politieke wens om gebruikers van sportaccommodaties meer verantwoordelijkheid te geven bij het beheer van sportcomplexen. Tot slot biedt privatisering een beter perspectief op een efficiënter en effectiever beheer van sportaccommodaties dan het continueren van de huidige beheervorm of een vorm van verzelfstandiging.

⁴ Eindrapporten en samenvattingen van de door Marktplan uitgevoerde onderzoeken zijn terug te vinden onder nummer: 2003/20517.

3. Voorstel college: privatisering als uitgangspunt voor beheer en exploitatie

Naar aanleiding van de resultaten van het Marktplan onderzoek én de verkenning van privatisering als mogelijke beheervorm zijn wij tot de conclusie gekomen dat privatisering, mits goed begeleid, het beste perspectief biedt op een efficiënter en effectiever beheer en exploitatie van sportaccommodaties. In februari 2004 hebben wij uw raad dan ook voorgesteld (conform uitwerkingsplan van doelstelling 4) privatisering als **uitgangspunt** te nemen voor het toekomstig beheer en exploitatie van sportaccommodaties in de gemeente Leidschendam-Voorburg.

4. Reactie raad: onvoldoende inzicht in alternatieven en gebrekkige onderbouwing keuze

De commissie MA heeft ons voorstel in haar vergadering van 15 maart 2004 voor kennisgeving aangenomen, in verband met de inspraakprocedure. Wel heeft de commissie op voorhand aangegeven moeite te hebben met de gekozen beheervorm en met de gebrekkige onderbouwing van die keuze. De commissie wil inzicht hebben in alle alternatieven en aan de hand daarvan zelf een keuze maken.

Naar aanleiding van de opmerkingen in de commissie MA van maart 2004 hebben wij de door Marktplan opgestelde onderzoeksrapporten (inclusief een financiële paragraaf) ter beschikking gesteld aan de commissie. In deze onderzoeksrapporten wordt op overzichtelijke wijze inzicht verschaft in de verschillende beheermodellen en wordt ook (financieel) onderbouwd waarom privatisering de meest optimale beheervorm is. In de daarop volgende vergadering (commissievergadering van 24 mei 2004) werd echter besloten de behandeling van de nota beleidsvisie sport en de uitwerkingsplannen van de doelstellingen 3 en 4 tot nader order uit te stellen.

5. College doet voorstel ten behoeve van voortgang herinrichting sportparken

In juni 2004 hebben wij aan uw raad een voorstel (2004/14215) gezonden om de plannen ten aanzien van de herinrichting én de mogelijkheden ten aanzien van het beheer van sportparken, in samenwerking met de betrokken verenigingen, per sportpark en op basis van maatwerk uit te gaan voeren. Maatwerk bleek noodzakelijk om complexe situaties, als gevolg van verhuizingen van clubs, herinrichting van sportparken en harmonisatie van beleid, hanteerbaar te kunnen maken. Bovendien was ons college verzocht te bekijken of besparingen gerealiseerd konden worden die ten goede zouden kunnen komen aan enig sportpark. Het voorstel, bedoeld om voortgang te behouden in de uitwerking van de herinrichtingsplannen, wordt in de raadsvergadering van 22 juni 2004 echter niet in stemming gebracht.

Op 8 november 2004 heeft de commissie MA de Nota beleidsvisie sport besproken. De commissie heeft ingestemd met de hoofdlijnen, maar heeft op voorhand kanttekeningen geplaatst ten aanzien van privatisering als beheervorm voor sportaccommodaties. De commissie MA heeft zich verder niet inhoudelijk uit over het uitwerkingsplan van doelstelling 4 (privatisering) uitgesproken.

6. College informeert raad over stand van zaken inzake beheer sportaccommodaties

In juni 2005 hebben wij uw raad per brief (2005/19532) geïnformeerd over de stand van zaken van het beheer van sportaccommodaties. In deze brief hebben wij uitgelegd dat bij de uitwerking van doelstelling 3 gekozen is voor een splitsing tussen binnen- en buitensport, omdat het in één keer aanpakken van zowel binnen- als buitensport niet haalbaar was. Verder hebben wij in de brief toegelicht dat prioriteit is gegeven aan de buitensport, omdat daar het aantal knelpunten groter is. Ook hebben wij kenbaar gemaakt dat de plannen voor de buitensport in samenwerking met de betrokken verenigingen, per sportpark en op basis van maatwerk worden uitgewerkt en dat een stichting per sportpark als uitgangspunt is genomen voor het beheer en exploitatie van de sportparken. Tot slot hebben wij voorgesteld de beheer- en exploitatievorm voor de binnensport te zijner tijd aan de hand van voorstellen en in discussie met uw raad te bepalen.

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2005 op 14 juni 2005 heeft uw raad een motie aangenomen inzake voorzieningen sportaccommodaties. In deze motie heeft u ons college onder andere opgedragen:

- a. nog vóór de behandeling van de begroting 2006 en tegelijk met het voorstel met betrekking tot de nieuwe huurtarieven aan uw raad een voorstel in behandeling te geven met betrekking tot het beheer van sportaccommodaties;
- b. daarbij te betrekken de vragen die zijn gesteld in de vergadering van de commissie MA van 21 februari 2005⁵
- c. op geen enkele wijze met verenigingen onomkeerbare toezeggingen te doen of afspraken te maken met betrekking tot het beheer van sportaccommodaties voordat uw raad een besluit heeft genomen met betrekking tot de gewenste beheersvorm;
- d. uw raad schriftelijk te informeren over reeds gevoerde gesprekken en/of gemaakte afspraken;
- e. ervoor te zorgen dat in de werkzaamheden door het bovenstaande geen vertragingen mogen ontstaan.

7. Reactie van college op motie

In de raadsbrief (2005/26455) van 6 september 2005, die wij als reactie op deze motie aan uw raad hebben gezonden, stellen wij dat het door Marktplan uitgevoerde onderzoek - dat ook in bezit is gesteld van de raad - als de door uw raad gewenste nota inzake het beheer en exploitatie van sportaccommodaties moet worden beschouwd. Hierin zijn volgens ons namelijk alle alternatieven voor het beheer van sportaccommodatie uiteengezet en is een financieel onderbouwd advies gegeven aan de gemeente. Wij hebben dit advies na een aanvullende verkenning overgenomen. Aan uw raad is vervolgens voorgesteld een principebesluit te nemen inzake privatisering en ons college de ruimte te geven, in samenwerking met de verenigingen, tot een nadere uitwerking van een beheersvorm te komen.

⁵ Gestelde vragen: Wat verstaat het college onder beheer van accommodaties én privatiseren van accommodaties?

Verder hebben wij in deze raadsbrief gesteld dat er geen nieuw beleid wordt ingevoerd, maar dat het bestaande beleid slechts wordt geharmoniseerd. Het voorstel tot harmonisatie van de tarieven buitensport, waarin sprake zou zijn van nieuw beleid, is bovendien ter goedkeuring voorgelegd aan uw raad.

Tot slot hebben wij uitgelegd wat er verstaan moet worden onder 'beheer van accommodaties' én 'privatisering' en dat wij, in overleg met de verenigingen, streven naar een beheervorm die voordelen biedt aan zowel de verenigingen (een moderne accommodatie en een gezonde toekomst) als de gemeente (een effectief en efficiënt beheer van sportparken).

8. Voorlopig einde van de discussie

Met de raadsverkiezingen van maart 2006 in het vooruitzicht is bovengenoemde brief van 6 september 2005 niet meer besproken in de commissie MA. De discussie tussen raad en college over de gewenste beheervormen van de buitensportparken krijgt in oktober 2005 daarom een voorlopig einde. Bij de coalitievorming, na de gemeenteraadsverkiezingen van 2006, krijgt het onderwerp vervolgens pas weer aandacht.

Bijlage 2: Beheer van buitensportaccommodaties in de regio

Rijswijk

Club- en kleedgebouwen zijn in eigendom bij de verenigingen. De verenigingen onderhouden de gebouwen zelf. Beleid ten aanzien van club- en kleedgebouwen is in ontwikkeling. Voor nieuwbouw wordt gedacht aan een subsidieregeling waarbij de gemeente garant staat voor 1/3 van het bedrag tot een bepaald maximum. Ook wordt gedacht aan het oprichten van een stichting per sportpark. Het terugvorderen van BTW vormt daarbij een belangrijke overweging.

Den Haag

Club- en kleedgebouwen zijn in eigendom bij de verenigingen. De gemeente neemt het cultuurtechnisch onderhoud en groot onderhoud aan sportparken voor haar rekening. Voor nieuwbouw van gebouwen geldt dat de gemeente daarin 1/3 bijdraagt tot een bepaald maximum.

Delft

In Delft zijn de hockey- en tennisverenigingen volledig geprivatiseerd. De korfbal-, honk- en softbal- en atletiekvereniging(en) dragen zelf zorg voor het cultuurtechnisch onderhoud en ontvangen daarvoor een onderhoudssubsidie. De rest van de sportaccommodaties (voetbalcomplexen en binnensportaccommodaties) worden geëxploiteerd, beheerd en verhuurd door een sportbedrijf. Alle club- en kleedaccommodaties zijn overigens voor een symbolisch bedrag overgedragen aan de verenigingen. De verenigingen hebben hiertoe een recht van opstal moeten afsluiten. Het recht van opstal is weer gekoppeld aan een huurovereenkomst, waarin is opgenomen een onderhoud en renovatieverplichting (ballenvangers, hekwerken op het sportpark, lichtmasten, ophangen netten, krijten van lijnen, etc.). De gemeente Delft geeft geen subsidie voor nieuwbouw.

De gemeente Delft heeft in de jaren '90 sterk ingezet op vergaande privatisering, maar komt daar bij sommige (lees: voetbal en atletiek) accommodaties van terug. Ze zijn nu op zoek naar een balans tussen gemeentelijk beheer en privatisering.

Wassenaar

In de gemeente Wassenaar zijn de verenigingen verantwoordelijk voor het regulier cultuurtechnisch onderhoud. De gemeente Wassenaar neemt alleen de bestrating, de afscheiding van het sportpark, groot onderhoud (drainage etc.) en nieuwbouw van sportaccommodaties voor haar rekening. De club- en kleedaccommodaties zijn in eigendom van de verenigingen en deze zijn dan ook verantwoordelijk voor onderhoud en nieuwbouw. Het college van Wassenaar heeft een nieuwe sportnota (Een voorzet om te scoren) opgesteld. Voor deze nota geldt momenteel een inspraakprocedure. In de nota doet het college een voorstel tot een investeringsregeling sportaccommodaties. Deze regeling lijkt op de regeling die de gemeente Den Haag en Rijswijk voorstaan, namelijk een gemeentelijke bijdrage van 1/3 tot een maximum bedrag van € 35.000 bij nieuwbouw. Opvallend is dat zij ook voor de aanleg van kunstgrasvelden een dergelijk voorstel doet.

De maximale bijdrage vanuit de gemeente wordt bij dergelijke velden op € 75.000 gesteld.
Overigens wordt er een jaarlijks subsidieplafond gesteld op €150.000.

MvdG - 16/01/07